

Štítňičky na ovocných stromoch (II. časť)

Okrem štítňičky nebezpečnej a štítňičky čiarkovitej sa v podmienkach Slovenska môžu pestovatelia ovocných drevín stretnúť s výskytom **štítňičky červenej a hruškovej**. Štítky oboch škodcov sa vyskytujú na konáríkoch hostiteľov, pri štítňičke hruškovej sa však môžu objaviť aj na plodoch a zriedkavo aj na listoch. Oba druhy štítňičiek majú v našich podmienkach iba jednu generáciu za rok.

Okrem toho, že **štítňička červená** napáda ovocné druhy stromov (najmä hrušku obyčajnú, marhuľu obyčajnú, broskyňu obyčajnú, čerešňu vtáčiu, jabloň domácu a slivku domácu), môže napádať aj lesné druhy stromov. V prípade silného premnoženia škodcu môžu vetvičky hostiteľov odumierať, sú deformované a môžu sa ľahko lámať. Mladé rastliny môžu dokonca odumierať úplne. Sprievodným znakom je aj zníženie úrody plodov. Kôra hostiteľa môže pozdĺžne praskať. Pre slivku domácu a broskyňu obyčajnú je v prípade výskytu štítňičky červenej typická tvorba glejovitých výlučkov. Samičí štítok je okrúhly, slabo klenutý často s nepravidelným okrajom. Jeho farba je sivobiela alebo hnedosivá. V strede štítku sa nachádzajú exúviá lariev, ktoré sú hnedé až tmavočervené. Samičky majú hruškovitý tvar, sfarbenie tela ružové až červenohnedé, na konci so žltočerveným sfarbením, čo je charakteristické iba pre štítňičku červenú. Samček je bezkridlý. Vajička škodcu sa nachádzajú pod štítkom a ich sfarbenie je ružové alebo červenkasté. Prezimuje iba oplodnená samička, ktorá kladie vajička po kvitnutí hrušiek, resp. v máji. Obdobie kladenia vajičok trvá zhruba dva mesiace, no niekedy aj dlhšie. Priemerne môže jedna samička naklásať 40 – 50 vajičok. Larvy, ktoré sa vyvinú z vajičok v priebehu júna a júla sa priciciavajú na konáríky hostiteľa v priebehu niekoľkých hodín a za 6 – 8 dní si vytvoria okrúhly biely štítok. K zvliekaniu lariev dochádza koncom júna a začiatkom júla, druhýkrát koncom júla a začiatkom augusta.

Štítok sivočierneho, popolavosivo alebo zelenkastočierneho sfarbenia patrí **štítňičke hruškovej**. Tvarom je okrúhly a na jeho hornej strane sa tiež nachádzajú larválne exúviá, ktoré sú oranžovožlté. Samička pod štítkom má hruškovitý tvar a žltú farbu. Samček je okrídlený a má tmavožltú farbu. Škodca prezimuje ako larva na konáríkoch ovocných stromov s čiernym štítkom, larvy sú beznohé a majú redukované tykadlá. Prvé pozorovanie samičiek je možné v apríli a v máji, samčekovia sa objavujú o niečo neskôr. Ku kladeniu vajičok samičkami dochádza v júni a júli (priemerne 60 – 80 vajičok na jednu samičku). Larvy sa rozliezajú po konároch, na ktoré sa priciciavajú. Larvy, ktoré sa vyvíjajú na plodoch, nedokážu prezimovať. K hostiteľom tohto škodcu patrí predovšetkým hruška obyčajná a jabloň domáca. Nájdeme ju však aj na slivke domácej, broskyni obyčajnej a čerešni vtácej. Škodca bol spozorovaný aj na jaseňi a hrabe obyčajnom. Zo symptómov napadnutia sa môže objaviť odumieranie kôry, zasychanie vetvičiek, dokonca pri silnom napadnutí vyschnutie celého stromu. Na jablkách v miestach cicania škodcu vznikajú červené škvrny.

Ideálnym termínom pre ochranu hostiteľov proti obom štítňičkám je jar (pred začiatkom pučania), prípadne leto (v čase masového liahnutia lariev). V Slovenskej republike nie sú oficiálne autorizované prípravky presne proti uvedeným druhom štítňičiek, je však veľmi pravdepodobné, že prípravky povolené proti štítňičke nebezpečnej potlačia populačnú hustotu aj iných druhov. Prirodzenými nepriateľmi pre oboch škodcov sú napr. lienky z rodu *Chilocorus* a parazitoidy z rodu *Aphytis*.

Ing. Ivana Bugriová

20.11.2020

ÚKSÚP - OOR